

Uit de collectie

MEETINSTRUMENTEN VAN DR. C.E. BLEEKER, EEN MARKANTE ZEISTERSE

**De grote weerstands-
bank (29 x 22 x 10 cm)
van Dr. C.E. Bleeker
N.V. Zeist Holland,
gedateerd 1953.**

FOTO KAREN VEENLAND-
HEINEMAN

Karen Veenland-Heineman

Sinds 2018 bevinden zich in onze collectie drie instrumenten, die er op het eerste gezicht niet erg bijzonder uitzien. Maar samen met enkele drukwerken en foto's van de *Nederlandsche Optiek- en Instrumentenfabriek Dr. C.E. Bleeker N.V. (NEDOPTIFA)* vormen onze 'kistjes met

knoppen' een mooie herinnering aan deze succesvolle onderneming.¹ Gelukkig is er ook gepubliceerd over het Zeister bedrijf en zijn stichteres, zodat we een goed beeld hebben van deze unieke geschiedenis.²

Seijst
2023
IV-107

[samen op een foto]
De weerstandsbanken
van Dr. C.E. Bleeker
N.V. Zeist Holland.

FOTO KAREN VEENLAND-
HEINEMAN

De kleine weerstands-
bankbank (36 x 10 x
10 cm) van Dr. C.E.
Bleeker N.V. Zeist
Holland.

FOTO KAREN VEENLAND-
HEINEMAN

Het Zeister Historisch Genootschap (ZHG) bezit twee weerstandsbanken³ en een microscoop. De weerstandsbanken - een kleine en een grote - zijn genummerd en voorzien van een plaatje met specificaties, de tekst Dr. C.E. BLEEKER N.V. ZEIST HOLLAND en het fabriekslogo. De microscoop is veilig opgeborgen in een houten kastje, waarin zich ook twee houten 'schuiflades' met verschillende lenzen bevinden. De voet van het apparaat klemt tussen twee met groen vilt beklede houten geleiders. De behuizing ziet er zeer solide uit.⁴ Het kastje wordt afgesloten met een slot. Helaas ontbreekt de sleutel.

WIE WAS DR. C.E. BLEEKER?

Caroline Emilie Bleeker (Lili) werd op 17 januari 1897 in Middelburg geboren als vijfde kind van een predikantsechtpaar. Na de lagere school ging ze naar de HBS en vanaf 1916 studeerde ze wiskunde in Utrecht. Om bij te verdienen gaf ze bijlessen. Daarna werkte Caro-

line als assistente bij verschillende hoogleraren op de Sterrenwacht Sonnenburgh en in het Fysisch Laboratorium. Op 5 november 1928 promoveerde ze cum laude bij professor L.S. Ornstein, hoogleraar in de experimentele natuurkunde. Haar proefschrift was gedrukt bij G.J. Willemse, de vader van haar studiegenoot Gerardus J.D.J. Willemse, haar latere bedrijfscompagnon en levensgezel.

VAN PHYSISCH ADVIES- BUREAU TOT NEDOPTIFA

In 1930 richtte Dr. Bleeker een Fysisch Adviesbureau op, dat

aan industrieën en wetenschappelijke laboratoria voorlichting gaf bij het ontwerpen en de bouw van speciale instrumenten. Klein begonnen in een pandje in Utrecht 'met één draaibankje en één boormachientje benevens een werkbank' groeide het bedrijf uit tot een gerenommeerde fabriek, die meetinstrumenten en later ook optica produceerde voor de internationale markt. Na zware oorlogsjaren verhuisde NEDOPTIFA in 1949 naar een nieuwe fabriek aan de Thorbeckelaan in Zeist, waar ca. 150 mensen werkten. Bleeker Optiek was het eerste bedrijf ter wereld dat complete fasecontrastmicroscopen produceerde en deelde daarmee in de roem toen de uitvinder, pro-

